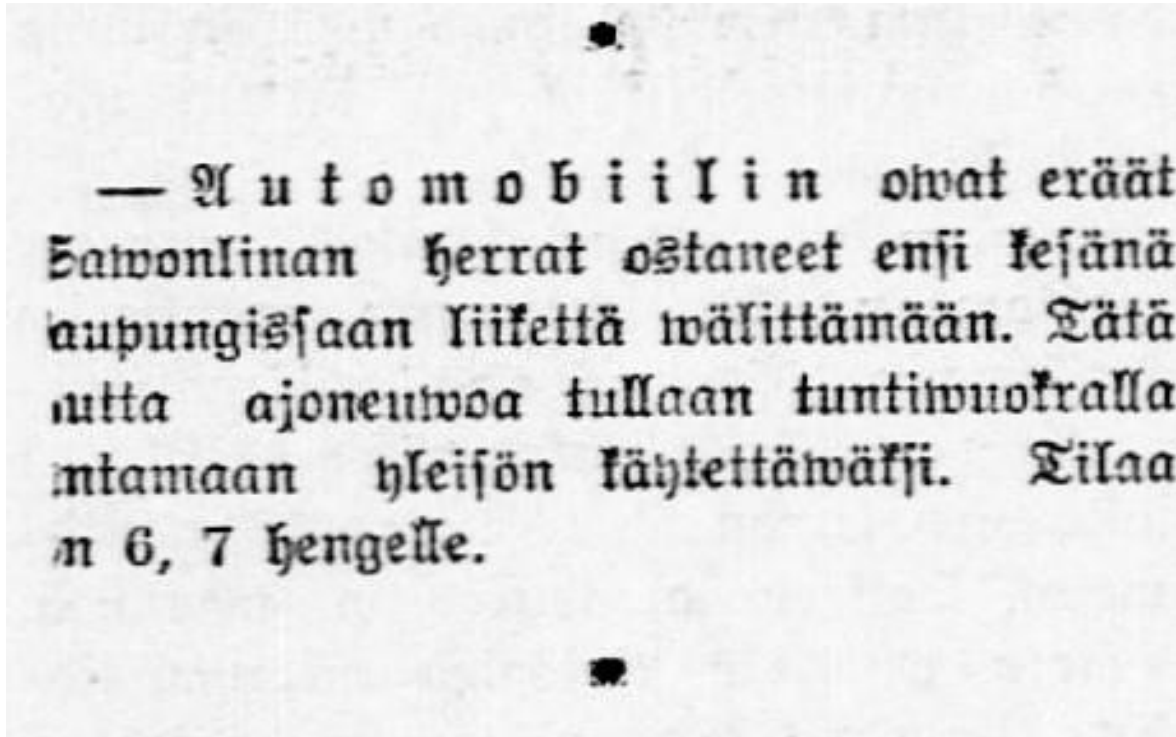

AUTOILUN KEHITYS SAVONLINNAN SEUDULLA 1900-LUVUN ALUSSA

1909 Eräät Savonlinnan herrat olivat ostaneet automobiilin liikettä välittämään.
- Ajoneuvoa tullaan antamaan tuntivuokralla yleisön käytettäväksi. (Karjalainen 1.5.1909)

Melkoista kummastusta auto on herättänyt Savonlinnassa kuten Keski-Savo 13.5.1909 voi lukea.

Kirje, Keski-Savo 13.5.1909

SAVONLINNASTA

Töff – töff – töff...

Sytkytä –sytkytä-sytkytä...

Ihmeellisemmät kuin luonnon ihmeet, suuremmoisiet kuin korkean kruunun krumiluurit owat eilisen päivän kuluessa lekkeet kaupungissamme liikkuneet. Ja niin aikuiset ihmiset kuin imewäisetkin ihmisten alut owat suut selällään katujen kulmissa pelkkänä tähystävänä silmänä seisoneet ja stunustelleet tämän maailman menoa.

Töff töff töff – sytkytä – sytkytä Se on winhaa wauhtia wanhan linnakaupunkimme maailman korskaan tottumattomia, wiattomia katuja pyyhkinyt puhkien ja ähkien ja kylwäen ihmetyksen willitystä ympärilleen.

Puotien owet owat auenneet ja utelaita kaswonpiirteitä koko lewyeltään näyttäneet. Ikkunoissa owat wiljawat ruusut ihmisnaaman haahmossa hermostuneina kukkineet. Ihmiset kaduilla owat ylimalkaan wain seisokelleet ja wilkuilleet mistä se wärkki milloinkin tulisi ja vimmatussa kirkunassa, ihastuksen waltawassa wilinässä huudoin ja mekastuksin on lapsimaailma piipertänyt kummaa katsomaan.

”Töp töp töp, tuolla te menee”, pieni punanaamainen poikawekara korwaani kauppatorilla ja porhalsi perästä minkä lyhyistä koivista lähti, niin ettei isän pitkähihaisen nutun liepeet sellaisesta

menossa kuuna päivänä ole liehuneet, ja hänen peräänsä pikaisihe tyttönypykkä kaksi tiukkaa letintynkää piiskana päässä.

Ja waimowäki, kädet keskiruumiin päällä turwallisessa ristissä, akkiloit sywällisiä ongelmaita katukulmissa, samalla kuin issikkahewoset, joille junantulo tosin on wain unijuomaa pirssipaikallaan, nyt pystypäinä, korwat pörhöllään ja häntä oudoksuwan kunnioituksen kaarella, katselivat moista viimeisenpäiwän wehettä, joka pärskyen piiskatta huhkii, waikk’ei hewostakaan ole edessä. Mutta erähtä issikkapoika, joka mielti todeksi sananparren: hewosella pääsee ja rahalla saa, katsoi halweksiwasti koko kojettiin, löi itsetyytywäisyyden hymy huulilla mustaa ruunaa lautaselle, pisti kädet housuntaskuihin, sylkäsi aikamiehen pitkän proiskauksen suoraan eteensä ja tuumasi: johan tuokin on kuleksiwinaan pitkin katuja mahtawana kuin seurahuoneen musta pässi.

Minäkin tuon hyrysystyn näin, ja minä sijoitin sormeni nenäwarrelleni sekä mietin: ennusmerkki tämä on ja uuden ajan ihme, joka powaa kaupungillemme suurta tulewaisuutta, mullistusta ja myllerrystä, joka tännekin kerran saapuva on. Ja minä wakaumuksesta päättelin, että hyrysysty teki täällä suuremmoisemman waikutuksen kuin tulipalo kansankokouksineen tahi joku muu elämämme repäisevä tapaus. – Kunpa tuo wärkki pitempäänkin meitä herättelemässä wiipyisi.

Airje
Sawonlinnasta.

160.

Töff—töff—töff . . .
Syttytä—syttytä—syttytä . . .

Ihmeellisemmät kuin luonnon ihmeet, suuremmoisemmat kuin korkean kruunun krumiluurit ovat eilisen päivän kuluessa lekkeet kaupungissamme liikkuneet. Ja niin aikuiset ihmiset kuin imemäisetkin ihmisten alut ovat suut selällään katujen kulumissa pelkkänä tähyttävänä silmänä seisoneet ja suunustelleet tämän maailman menoa.

Töff töff töff — syttytä—syttytä — se on winhaa wauhtia wanhan linnakaupunkimme maailman korskkaan tottumattomia, wiattomia katuja pyyhkinyt puhkien ja ähkien ja kylmäen ihmetyksen willitystä ympärilleen.

Quotien owet ovat auennet ja utellaita kaswonpiirteitä kolo leveydestään näyttäneet. Jukkunoissa ovat wiljawat ruusut ihmisnaaman haahmossa hermostuneina kukkineet. Ihmiset kaduilla ovat ylimalkaan wain seisoskeleet ja wilkuilleet mistä se wärkki milloinkin tulisi ja winnatussa kirkunassa, ihastuksen waltawassa wilinässä huudoin ja melastuksen on lapsimaailma piiperiänyt kummaa katsomaan.

„Töp töp töp, tuolla te menee“, kirkui pieni punanaamainen poikawekara kormaani kauppatorilla ja pörhelsi perästä mintä lyhyistä koirwista lähti, niin ett'ei itän pitkähihaisen nutun liepeet sellaisessa menossa kuuna päivänä ole liehuneet, ja hänen peräänsä oikaisihe tyttönyppylä katji tiukka letintyntää piiskana päässä. — Ja waimowäki, kädet keskiruumiin päällä turwallisessa ristissä, alkilo i synwällisiä ongelmaita katukulmissa, samalla kuin isjikkaherwoset, joille junantulo tosin on wain unijuomaa pirsstapaikallaan, nyt pyssytynä, korwat pörhöllään ja häntä oudoksuman tunnioituksen laaresa, katjelimat moista wiimeisenpäiwän wehettä, joka pärskyen piiskatta huhkii, waikei hemostakaan ole edessä. Mutta erähtä isjikkapoika, joka mietti todelsti jananparren: hemosella pääsee ja rahalla saa, katsoi halweksimästi kolo kojettiin, ldi itsetyntywäisyypden hymy huulilla mustaa ruunaa lautaselle, pisti kädet housuntasuihin, sylkäsi aikamiehen pitkän proislaufsen suoraan eteensä ja tuumasi: johan tuokin on kulekswinaan pitkin katuja mahtawana kuin seura huoneen musta pässi. —

Minäkin tuon hyryshyn näin, ja minä sijoitin sormeni nenäwarrelleni sekä mietin: ennuamerkki tämä on ja uuden ajan ihme, joka powaa kaupungillemme suurta tulewaisuutta, mukistusta ja myllerrystä, joka tännekin kerran saapua on. Ja minä wakaumuksesta päättelin, että hyryshy teki täällä suuremmoisemman waukutuksen kuin tulipalo kanjanko-

koukijneen tahti joku muu elämämme repäisewä tapaus. — Runpa tuo wärkki pitempäänkin meitä herättele-mässä wiipniisi!

*

Puutteelliset pelastuswehkeet.

Kun ajattelen, että olisi kesa ja että esim. joku hermostuneempi kanjalainen laimasilalla tahti Tallisaaren sillalla tahti muualla, missä pelastusrenkaita on saatavana, säikähtäiji hyryshyn kanaljaa taikkapa muulla wähemmän romantillisella tawalla järween putoaji, kauhistun, sillä minä huomaan, että pelastusrenkaija ei ole löyhtä metriälään, jonka amulla rengas woiitajiin maalle wetää uubelleen hätdän joutuneelle heitettämäksi, jos ensi heitto olisi sattunut epäonnistumaan, ja joka muutenkin on renkaan yhteydessä aiwan wältämätön. Kylläpä näet esim. Tallisaaren sillalta on sangen walski rengasta nuoratta heittää, sillä useis-sa tapauksessa wirta sen koreasti kelluttaisi matkoihinsa ja pelastettawa saiji katsoa heman loitomalla siinosti päältä.

Myöskin niihin pelastustikapuihin, jotka laimawatamassa owat, olisi toiseen päähän kiinnityskoukku asetettawa, sillä muutenhan niiden merkitys esim. laimasilalta käytettyinä on paljon wäheijempi.

Kun kesa arwatenkin kaitessa tapauksessa jollouinkulloin näiden kuuksujen aikana tulee, olisi hywä saada pelastuswehkeet asianmukaiseen

- 1911 Kallislahden kievariin henkilöauto. (Mauranen 1995, 39)
- Toinen Savonlinnan ensimmäisistä takseista. Ylioppilas Väinö Ludvig Kiljunen.
(Mauranen 1995,34, 40)
- 1912 Taksi Pieksämäki/Savonlinna/Kuopio rek.no 2 Savonlinna
- omistaja Rautatieviskaali, lakitieteen ylioppilas O.E. Heiskanen
- kuljettaja Juho Heiskanen ja Kuopiossa Jaakko Kiljunen Puumalasta v.1914
- 1913 Taksi Savonlinnassa August Tilander, rek.no.3 Savonlinna
- kuljettaja A. Niemura, palasi Helsinkiin
Taksi Savonlinna, rek.no 4, August Tilander,
- kuljettaja Karl Tamminen
Taksi Savonlinna, rek.no 5, Edvart Barck, joka kotoisin Helsingistä
Taksi Savonlinnassa rek.no 44 Helsinki, Juho Koskinen,
- kuljettaja Matti Rautiainen
- väliaikainen liikennelupa oopperajuhlien aikaan
Taksi Savonlinnassa, rek.no. 240 Helsinki, Juho Koskinen,
- kuljettaja Otto Mogensen
- väliaikainen liikennelupa oopperajuhlien aikaan
Taksi Savonlinnassa, rek.no.233 Helsinki, Ivar Borgman,
- kuljettajina Lauri Borgman ja Karl Malin
- väliaikainen liikennelupa oopperajuhlien aikaan
- Taksi Savonlinna, rek.no. 11, J.E. Nyste'n,
- kuljettaja Artturi Pörhölä,
- väliaikainen liikennelupa oopperajuhlien aikaan
Taksi Savonlinna, rek.no. 26, Arnold Tammilehto,
- väliaikainen liikennelupa oopperajuhlien aikaan
Taksi Savonlinna/Mikkeli, rek.no.6 Mikkeli, Juho Piispanen
- väliaikainen liikennelupa oopperajuhlien aikaan
Taksi Savonlinna/Mikkeli/Kuopio, rek.no. 12, Juho Piispanen
- väliaikainen liikennelupa oopperajuhlien aikaan
Taksi Savonlinna/Sortavala rek.no. 5 Sortavala, A. Immonen
- väliaikainen liikennelupa oopperajuhlien aikaan
Taksi Savonlinna/Vanaja/Helsinki rek.no. 376, Knut Moberg,
- kuljettaja Karl Forsblom
- väliaikainen liikennelupa oopperajuhlien aikaan
Taksi Savonlinna/Viipuri, rek.no.16 Viipuri, Yrjö Siira, kuljettaja Kaarlo Tuulas
- väliaikainen liikennelupa oopperajuhlien aikaan

Pikku uutisia.

Uusia autoja.

Mjuri M. Salonen kaupungisjammme on hankkinut uuden, ajanmukaisen ja varsin siistin automobiilin, joka on yhttemmin tarjolla yleisön palvelukseen. Biili on kulultaan tasainen ja nopea, hyvätki tunnettua M. M. G. tekoa. — Olemme saaneet sitä koetella ja voimme sitä yleisölle täydellä syllä suosittelua. Syllä sillä taipale katteaa rempseästi ja tafaltelematta.

Sra Maria Kuoppala Kerimäellä on hankkinut yleisöä warten auton. Waunu on komea ja mukawa ja wauhdiltaan erittäin nopea. Kirjeenwaihdamme on saanut sillä ilmaa koetteeksi halfaista ja sanoo biilin ansaitsewan hlenmäärin kiitoksia. Auto on 36 hevoswoimainen „Baige“-waunu ja tulee se wälittämään liikettä Kerimäen ja Sawonlinnan wälillä sekä muuallakin, missä tarwitaan.

Suosittellemme näitä uusia, nopeita kulkuneuvoja.

Taksi Savonlinna/Varkaus/Helsinki. rek.no 9 Kuopio, Lauri Itkonen ja Kalle Aro
 - väliaikainen liikennelupa oopperajuhlien aikaan

Taksi Savonlinna, rek.no 3 Savonlinna, Ajuri Albin Halonen,

- kuljettajat Heikki Suomalainen ja Antti Wiklund
- auto NAG merkinen 7-hengen auto

Taksi Savonlinna, rek.no.4 Savonlinna, tohtori Alapaeus,

- kuljettaja Henrik Märk Helsinki

Taksi Savonlinna, rek.no 5 Savonlinna, John Bergström,

- kuljettajina Birger Meriluoto ja Rikh. Kamensky sekä Metsätyönj. Aaro Halonen

Taksi Savonlinna, rek.no 6 Savonlinna, Otto Kaisla

- kuljettajana myös Heikki Suomalainen

Taksi Savonlinna/Kuopio/Turku, rek.no 20 Turku, Johan Vilhelm Wuolio

- kuljettajana myös Oiva Hietala

Taksi Savonlinna/Kuopio/Turku, rek.no 19 Turku, Oskar Vähä-Piikkiö

- kuljettaja Oiva Hietala

Taksi Savonlinna/Viipuri, rek.no 97 Viipuri, Maikki Tammela

- kuljettaja Otto Johansson

Taksi Kerimäki/Savonlinna/Kuopio, rek.no 2 Kerimäki, Alarik Kuoppala

- PAIGE henkilöauto, 36 hv, 6-syl. valmistusmaa USA

- kuljettajana Otto Ollisbacka

1914-21

OPEL-henkilöauto, rek no.2 Punkaharju, Valtionhotelli Finlandia

Bentsiiniä.

Täten saamme kunnian ilmoittaa että olemme luovuttaneet **Nobelin Bentsiinin, Moottori- ja Automobiiliöljyn** myynnin Savonlinnan piirissä

Rauta- ja Rakennusaineiden Kauppa Osake-Yhtiölle Savonlinnassa

Paitse Savonlinnassa, tulee toiminimi myös pitämään varastoja useammilla eri paikkakunnilla. Yhtiömme luettelo kaikista varastoistamme koko **Itä-Suomessa** (varastoja tulee olemaan yli 100) on myös saatavana yllämainitulla toiminimellä. Huom.! Esiintulleista syistä saamme samalla kunnian huomauttaa että **Rauta- ja Rakennusaineiden Kauppa Osake-Yhtiö Savonlinnassa** on **Nobelin Bentsiinin ainoa** tukkumyyjä Savonlinnassa. Ainoana erikoisliikkeenä alalamme Suomessa, olemme varustetut tyydyttämään arvoisan yleisön suurimmatkin vaatimukset, samalla pitäen päämääränä voittaa sen suosion.

ITÄ-SUOMEN BENTSIINI OSAKEYHTIÖ VIIPURISSA.

Autot lisääntyivät ja varsinkin kesällä oli oopperajuhlien tiimoilta saapunut runsaasti vuokra-autoja muilta paikkakunnilta. Niihin tarvittiin bensaa ja niinpä savonlinnalainen yritys alkoi myydä tällä seudulla bensaa, tarjoten sitä yli 100:ssa myyntipisteessä. Ilmeisesti kyläkaupat ovat olleet kohteena.

- 1915 Taksi Savonlinna, rek.no 7 Savonlinna, kapteeni Emil Ström
Taksi Savonlinna, rek.no 8 Savonlinna, Verner Lehtimäki
- kuljettaja Hjalmar Lehtimäki
Ajolupa Savonlinna, rek.no. A.527 Helsinki herra Jaakko Stauens
- om..Jakob von Julin
Ajolupa Savonlinna rek.no A562, kaupustelija Teodor Wuori
- om Frans Andersson Helsinki
Ajolupa Savonlinna, rek.no 1 Rantasalmi, talollisen poika Kalle Kilpeläinen
Ajolupa Savonlinna, rek.no 1 Kangaslampi, talollisen poika Jere Wänttinen
- henkilöauto NAG 18 hv, 4-henkilöä
- kuljettaja Otto Ollisbacka
Ajolupa Savonlinna, rek.no 3, kauppias Abel Häyrinen
- OPEL henkilöauto 35 hv, 6-henkilöä
- kuljettaja Heikki Suomalainen
Ajolupa Savonlinna, rek.no 4, insinööri Ensi Somersalo
- kuljettaja Lauri Salo
Ajolupa Savonlinna, rek.no 5, isännöitsijä Vilho Ruuskanen
- kuljettaja Juho Anttonen
- 1915-19 Rekisteriin merkitty useita moottoripyöriä.
- 1918 Ajolupa Savonlinna, rek.no ?, Ab Gutzeit
- FIAT henkilöauto, 24 hv 5-henkilöä
- 1919 Taksi Savonlinna, rek.no 2 Savonlinna, Oswald Kuutti
- kuljettaja Heikki Suomalainen
- 1923 Mikkelin läänissä oli
59 kpl henkilöautoja
- 27 kpl kaupungeissa
- 32 kpl maaseudulla
7 kpl kuorma-autoja
- 5 kpl kaupungeissa
- 2 kpl maaseudulla
56 kpl moottoripyöriä
- 15 kpl kaupungeissa
- 41 kpl maaseudulla